

มนต์เสน่ห์วัฒนธรรมการท่องเที่ยวของเมียนมาร์

สุภา จรดล

กลุ่มวิชาอาเซียนศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Jeaw_2008@hotmail.com

บทคัดย่อ

ประเทศในกลุ่มอาเซียนทั้ง 10 ประเทศได้ ตระหนักดีว่าภาคบริการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งทางด้านยุทธศาสตร์ ต่อการเติบโตด้านเศรษฐกิจของภูมิภาค ซึ่งเป็นการพัฒนาอาเซียนในความหลากหลายทางวัฒนธรรม สังคม รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกทางประวัติศาสตร์ อาเซียนจึงได้มีการตั้งเป้าหมายการเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการ และการท่องเที่ยว โดยมีการจัดทำแผนงานและข้อตกลงต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 (กรมการท่องเที่ยว, 2558)

พม่า หรือ เมียนมาร์ มีชื่ออย่างเป็นทางการว่า สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เข้าร่วมเป็นประเทศสมาชิกของอาเซียนลำดับที่ 8 ที่เราต่างก็รู้จักกัน ด้วยเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่มีมาร่วมกัน และแน่นอนว่าประเทศพม่าหรือเมียนมาร์ แห่งนี้เป็นประเทศที่มีมนต์เสน่ห์ และวัฒนธรรมที่น่าค้นหาอยู่อย่างมากมาย เนื่องจากเป็นประเทศที่ประกอบไปด้วยประชากรหลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์ ไม่ว่าจะเป็นพม่า มอญ จีน คะฉิ่น ยะไข่ คะยา และชิวญา ที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานยังดินแดนที่ราบลุ่มแม่น้ำอิรวดีแห่งนี้ หลายสิบปีที่เมียนมาร์ปิดประเทศด้วยสาเหตุจากความไม่สงบทางการเมือง ตัดขาดความสัมพันธ์กับโลกภายนอกมานานนับสิบปี แต่ภายใต้แนวนโยบายของรัฐบาลทหารเผด็จการ เมียนมาร์ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งป่าไม้ แร่ธาตุ และก๊าซธรรมชาติ เมียนมาร์จึงเป็นจุดหมายที่นักลงทุนทั่วโลกต่างให้ความสนใจ

คำสำคัญ: การท่องเที่ยว, เมียนมาร์, วัฒนธรรม

Charm of tourism culture of Myanmar

Suwapha Joradon

ASEAN Studies Faculty of Humanities and Social Sciences

Rajapat University Nakhon Pathom

**Jeaw_2008@hotmail.com*

Abstract

All 10 ASEAN countries are well aware that the service and tourism industry plays a very important role in strategy. To the economic growth of the region which is the development of ASEAN in a variety of cultures, societies, including tourist sites that are historical heritage ASEAN therefore has set a target for negotiations on liberalization of trade in services. (Tourism is included in the trade in services) and there are plans and agreements to lead to the establishment of the ASEAN Community within 2015 (Department of Tourism, 2015)

Myanmar or Myanmar has the official name Republic of the Union of Myanmar Is a member country of ASEAN that we all know With historical stories that have come together And of course Burma or Myanmar is a charming country and many civilizations to find Because it is a country consisting of many tribal populations Whether Mon, Chinese or Tibetan Who migrated to this region of the Irrawaddy river basin For many decades, Myanmar has closed the country due to political unrest. Breaking ties with the outside world for decades but under the forefront of an authoritarian military government Myanmar is rich in natural resources including forests, minerals, natural gas Myanmar is therefore a treasure trove of investors all over the world.

Keywords: Tourism, Myanmar, culture

1. บทนำ

พม่า หรือ เมียนมาร์ มีชื่ออย่างเป็นทางการว่า สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เป็นประเทศสมาชิกของอาเซียน ที่เราต่างก็รู้จักกัน ด้วยเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่มีมาด้วยกัน และแน่นอนว่าประเทศพม่าหรือเมียนมาร์แห่งนี้ก็เป็นประเทศที่มีมนต์เสน่ห์ และอารยธรรมที่น่าค้นหาอยู่อย่างมากมาย เนื่องจากเป็นประเทศที่ประกอบด้วยประชากรหลายชนเผ่า ไม่ว่าจะเป็นชาวมอญ ชาวจีน และชาวทิเบต ที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานยังดินแดนที่ราบลุ่มแม่น้ำอิรวดีแห่งนี้ หลายสิบปีที่เมียนมาร์เป็นปิดประเทศด้วยสาเหตุจากความไม่สงบทางการเมือง ตัดขาดความสัมพันธ์กับโลกภายนอกมานานนับสิบปี แต่ภายใต้ฉากหน้าของรัฐบาลทหารเผด็จการ เมียนมาร์ที่อุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งป่าไม้ แร่ธาตุ ก๊าซธรรมชาติ เมียนมาร์จึงเป็นขุมทรัพย์ที่นักลงทุนทั่วโลกต่างจับจ้องอย่างไม่ละสายตา

ในด้านการท่องเที่ยว เมียนมาร์นับว่าเป็นประเทศที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจเดินทางไปท่องเที่ยว “อาจเป็นเพราะพม่าปิดประเทศมานาน อะไรที่คนไม่เคยรู้ก็เลยอยากจะรู้ อยากจะไปเห็น และพม่าก็มีแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานที่ยังมีความสมบูรณ์อยู่มาก เพราะการที่พม่าปิดประเทศสมัยเป็นเผด็จการทหารทำให้แหล่งโบราณสถานไม่ถูกทำลายมากนัก ชาวพม่าเป็นคนมีศรัทธาเหนียวแน่นในพระพุทธศาสนา ท่านได้บำรุงรักษาโบราณสถานของเขาไว้เป็นอย่างดี ” การท่องเที่ยวของพม่าคือแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย แต่ที่ยังคงไปวัด ไปทำบุญ ไปนั่งสมาธิตามปกติของเมียนมาร์ที่ให้ความเคร่งครัดทางพุทธศาสนา อีกอย่างหนึ่งแหล่งโบราณสถานของเมียนมาร์เป็นแหล่งโบราณสถานที่ที่ยังมีชีวิต มีชีวิตของผู้คน ไม่ใช่เป็นอุทยานประวัติศาสตร์ที่มีแต่ซากโบราณสถานแล้วย้ายคนออกไปหมด แต่ที่นี่ยังมีผู้คนอยู่อาศัยร่วมกัน และคนเหล่านั้นก็ดูแลบำรุงรักษาสถานที่แห่งนั้นๆ ไว้ด้วย ส่วนเรื่องจุดอ่อนก็เป็นเรื่องการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกทางการ

ท่องเที่ยว ถนนหนทาง รถน้ำเที่ยวต่างๆ แต่เหล่านี้เป็นสิ่งที่พัฒนาได้” แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจในเมียนมาร์มีมากมาย ทั้งเมืองที่นักท่องเที่ยวไทยรู้จักกันคืออย่างเมืองย่างกุ้ง ซึ่งมีมหาเจดีย์ชเวดากองเป็นศูนย์รวมศรัทธาสูงสุด ที่เมืองมณฑลพะเลย์ มีพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คือพระมหาหมัญนิ ที่มี “พิธีล้างพระพักตร์” ในห้องพระพุทธรูปปฏิบัติสืบทอดกันมานับเป็นเวลาร้อยปี เมืองพุกาม ได้ชื่อว่าเป็นเมืองทะเลเจดีย์สี่พันองค์ ที่แสดงถึงศรัทธาในพระพุทธศาสนาของชาวพม่า ส่วนทะเลสาบอินเล็ก็เป็นทั้งแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่ไม่ควรพลาดชม ส่วนเมืองที่คนยังไม่ค่อยรู้จักก็เช่นเมืองสิริเยม ที่เป็นเมืองท่าสำคัญบนปากแม่น้ำอิรวดี รัฐฉานทั้งรัฐที่มีความน่าสนใจ เป็นถิ่นที่อยู่ของชาวไทใหญ่ และอีกหลากหลายเมืองในเมียนมาร์ที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น

2.มณฑลเสน่ที่สถานที่ท่องเที่ยวพม่า

2.1 มณฑลพะเลย์ เป็นราชธานีแห่งสุดท้ายของพม่าก่อนตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษ แม้มณฑลพะเลย์จะเคยเป็นยุคทองของพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรมแบบพม่า แต่ด้วยความเป็นเมืองธุรกิจการค้าในดินแดนตอนเหนือของพม่าปัจจุบัน โดยเฉพาะการเป็นตลาดใหญ่ของอัญมณีที่ลี้ภัยมาจากรัฐฉานซึ่งอยู่ทางเหนือสุด มณฑลพะเลย์จึงพลุกพล่านไปด้วยนักธุรกิจและนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสจิตวิญญาณของพม่า เมื่อครั้งเคยรุ่งเรืองด้วยพระราชวังไม้สักทอง และความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะมาปิดทองหรือทำบุญที่วัดยะไข่ หรือวัดมหาหมัญนิ อันเป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูปมหาหมัญนิ หนึ่งในห้าของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำประเทศพม่าเมืองมณฑลพะเลย์ เคยเป็นราชธานีของเขตพม่าตอนบน แต่กลับมาอายุเก่าแก่ไม่ถึง 150 ปี และยังเป็นเพียงหนึ่งในไม่กี่เมืองของพม่าที่ยังคงใช้ชื่อเดิมเรื่อยมาโดยไม่เปลี่ยนแปลง ชื่อ มณฑลพะเลย์ ฟังดูเก่าแก่โบราณ

พอบอกกับแม่ผู้เฒ่าอายุ 70 หรือ อีระวดี ที่ทอดสายไหลเอื่อยผ่านตัวเมืองแห่งนี้ เสน่ห์ของเมืองมณฑลพะเลย์อยู่ที่การเป็นราชธานีแห่งสุดท้ายของระบอบกษัตริย์พม่า ก่อนจะย้ายเมืองหลวงไปอยู่ย่างกุ้ง กระทั่งตกเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษในเวลาต่อมา

ปัจจุบันมณฑลพะเลย์เป็นเมืองใหญ่อันดับสองรองจากย่างกุ้ง และเป็นเมืองศูนย์กลางการค้าธุรกิจและตลาดอัญมณีของพม่าตอนเหนือ มณฑลพะเลย์มีงานสถาปัตยกรรมแบบเครื่องไม้ ที่น่าสนใจคือ วิหารทองคำที่วัดชเวนนัดอ อีกทั้งมณฑลพะเลย์เคยเป็นศูนย์กลางแห่งพุทธศาสนาของโลกยุคหนึ่ง ซึ่งปรากฏร่องรอยการชำระพระไตรปิฎก ครั้งที่ 5 ที่วัดกุสโตอ ทำให้เราเห็นกับตาจากแผ่นหินอ่อนจารึกหลักธรรมในพุทธศาสนาทั้ง 729 แผ่น อันเป็นเหตุให้หนังสือกินเนสบุ๊กต้องจารึกว่า เป็นหนังสือที่ใหญ่ที่สุดในโลก

2.2 เมืองพุกาม เป็นเมืองโบราณ จึงทำให้มีโบราณสถานสวยงามมากมาย ดังเช่นสมญานามว่า “เมืองแห่งเจดีย์สี่พันองค์” เป็น สถานที่เที่ยวในพม่า ที่ได้รับความนิยมอย่างมาก พื้นที่บริเวณโดยรอบค่อนข้างกว้างขวาง ทั้งยังสมบูรณ์ด้วยสีเขียวจากต้นไม้ ให้นักท่องเที่ยวสามารถชมความสวยงามของอารยธรรมเก่าแก่ไปรอบ ได้โดยพาหนะต่างๆ ทั้งรถลาก จักรยาน หรือว่า การขึ้นบอลลูนพุกามหรือปะกาน เป็นเป้าหมายทางการท่องเที่ยวอันดับหนึ่งมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน กล่าวกันว่าหากใครเดินทางมาพม่าแล้วไม่ได้แวะเยือนเมืองพุกาม ก็ยังนับว่ามาไม่ถึงพม่า เมืองพุกามได้รับสมญาว่าเป็น “ดินแดนเจดีย์สี่พันองค์” ทว่าปัจจุบันจากการสำรวจพบว่าเหลืออยู่เพียง 2,800 กว่าองค์ ความมีชื่อเสียงของพุกามผนวกกับประวัติศาสตร์อันยิ่งใหญ่ จึงทำให้องค์การยูเนสโกไม่ลังเลที่จะประกาศขึ้นทะเบียนเมืองประวัติศาสตร์พุกามแห่งนี้ให้เป็นมรดกโลก ดังนั้นเมืองพุกาม ตั้งอยู่ในเส้นทางท่องเที่ยวสำคัญของเอเชียแทนที่จะเป็นที่ราบอันร้อนและแห้งแล้งในภาคกลางของพม่าเช่นนี้แล้ว พุกามก็จะเป็นที่รู้จักมากขึ้นในหมู่นักเดินทางตะวันตกไม่ต่างจากกำแพงเมืองจีน หรือทัชมาฮาลในอินเดียไปนานแล้ว และด้วยความที่พุกามตั้งอยู่ในดินแดนอันร่ำรวยแห่งหนึ่งของพม่าจึงทำให้การเดินทางมาเยือนเมืองประวัติศาสตร์แห่งนี้ในอดีตเป็นไปด้วยความยากลำบาก

2.3 สะพานอุเบ็ง (U Bein Bridge) สะพานไม้ที่ขึ้นชื่อว่าเก่าแก่ที่สุดในโลก มีอายุกว่า 200 ปี เป็นสะพานที่สร้างขึ้นด้วยไม้สักที่เหลือจากการรื้อพระราชวังเก่าของกรุงอังวะ ทอดตัวยาวกว่า 1.2 กิโลเมตร ที่นี่จึงเป็นอีกหนึ่ง สถานที่เที่ยวในพม่า ที่ให้บรรยากาศสมัยก่อน นอกจากจะเก่าแก่ที่สุดในโลกแล้ว ยังถือว่าเป็นสะพานไม้ที่ยาวที่สุดในโลกอีกด้วยสะพานอุเบ็งตั้งอยู่ทางตอนใต้ของเมืองอมรปุระ ไม้ไกลจากตัวเมืองมณฑลพะเลย์ เป็นสะพานที่ใช้ข้ามทะเลสาบตองตะมาน ไปยังเจดีย์เจ้าตอว์กยี และนอกจากกิจกรรมเที่ยวแบบชิลล์ๆ อย่างการเดินเล่นบนสะพานแล้ว คุณยังสามารถลงไปล่องเรือท่องเที่ยว เพื่อชมพระอาทิตย์ตกกลางน้ำได้อีกด้วย เป็นบรรยากาศธรรมดๆ แต่มีความเรียบง่ายและหอมล้อมด้วยธรรมชาติ เชื่อว่าคุณจะต้องประทับใจกับสถานที่แห่งนี้อย่างแน่นอน

2.4 ทะเลสาบอินเล ตั้งอยู่ในหุบเขาแห่งรัฐฉาน เป็น ทะเลสาบที่ใหญ่ที่สุดเป็นอันดับ 2 ของพม่า มีพื้นที่ 44.9 ตารางไมล์ (116 ตร.กม.) ฤดูแล้ง ความลึกโดยเฉลี่ยของน้ำอยู่ที่ 7 ฟุต แต่ฤดูฝนน้ำจะลึกเพิ่มขึ้นอีก 5 ฟุต หรือ 1.5 เมตร พื้นที่สันปันน้ำจะขยายจากทางเหนือไปยังตะวันตกของทะเลสาบ น้ำในทะเลสาบจะไหลลงสู่ทางตอนใต้ ซึ่งบริเวณดังกล่าว มีน้ำพุร้อน ทางชายฝั่งด้านตะวันตกเฉียงเหนือแม้ทะเลสาบจะไม่ใหญ่มากนักแต่ก็ปลาอยู่หลากหลายพันธุ์ และ มีปลา 9 สายพันธุ์ ซึ่งพบได้ที่นี่เพียงแห่งเดียวในโลก ที่นี้คุณสามารถล่องเรือกินลมชมวิว พร้อมชมวิถีชีวิตของผู้คนที่ใช้ชีวิตอยู่กลางน้ำ โดยระหว่างทางคุณจะได้เห็นชาวประมงจับปลาที่พายเรือด้วยเท้าข้างเดียว เป็นภาพแปลกตาที่ถือเป็นเอกลักษณ์ของทะเลแห่งนี้

นอกจากนี้ยังมีฟาร์มลอยน้ำ ที่เกษตรกรสามารถปลูกพืชโดยไม่ใช้ดิน แต่ใช้แปลงกลางน้ำแทน เป็นการปรับวิถีชีวิตให้เข้ากับสภาพความเป็นอยู่ที่ทำให้เราที่อยู่กับภูมิปัญญาชาวบ้านได้ไม่น้อย โดยที่นี้ถือเป็นแหล่งปลูกมะเขือเทศที่ใหญ่ที่สุดในพม่าเลยละค่ะ อีกทั้งที่นี้ยังมีรีสอร์ทสไตล์ธรรมชาติตั้งอยู่กลางน้ำ ให้คุณสดชื่นกับการพักผ่อนแบบสโลไลฟ์อีกด้วย ทะเลสาบอินเล ตั้งอยู่ในรัฐฉาน ห่างจากเมืองตองยีประมาณ 25 กิโลเมตร ถ้าได้มาพักผ่อนชิลล์ๆ ที่ทะเลสาบอินเล

เอกสารอ้างอิง

กรมการท่องเที่ยว. (2553). แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ.2554--2558 (ASEAN Tourism Strategic Plan 2011--2015). สืบค้น 12 พฤษภาคม 2563 จาก http://www.tourismkbasean.org/wp-content/pdf/Plan-ASEAN_Tourism/Final_ASEAN_Tourism_Strategic_Plan_Thai_version.pdf

กรมการท่องเที่ยว. (2554). สถิตินักท่องเที่ยว [ออนไลน์]. ได้จาก <http://www.tourism.go.th/2010/th/statistic/tourism.php> สืบค้นเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2563

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). ยุทธศาสตร์และนโยบายวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560--2564. สืบค้น 11 พฤษภาคม 2563, จาก <http://mots.go.th/>

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา.(2548).การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน.พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัท เพรสแอนด์ ดีไซน์ จำกัด.

โคมยง ไต้ทอง. (2554). โครงการ ASEAN: การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมผ่านหลักสูตรท่องเที่ยวในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษาประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

วรรณ วรชวานิช. 2539. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Allen, J.,Smith, A.J. and Smith. (2011, December 1). Myanmar (Burma)Travel Guide. Lonely Planet: The world's leading travel guide publisher.

Goeldner, R. and Ritchie, J.R.B.(2006). Tourism: Principles, Practices, Philosophies. Hoboken:John Wiley and Sons, Inc.